

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Renata Figiel

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy S. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek

odwołania S. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 sierpnia 2015r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

VIII U 1552/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04.08.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu S. R. (R.) prawo do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. nie udokumentował:

- 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 10 lat, 11 miesięcy i 8 dni,

- 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a jedynie 23 lata, 3 miesiące i 1 dzień.

Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu:

a) do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 10.11.1975r. do dnia 10.11.1976r. na stanowisku murarza pieców przemysłowych, gdyż w przedłożonym świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 07.04.2014r. brak jest informacji, czy zakład (...) Sp. z o.o. jest następcą prawnym Huty (...), nadto wymienione stanowisko nie zostało wyszczególnione w załączniku nr 2 Zarządzenia Nr 3 MH i PM z dnia 30.03.1985r. w dziale I poz.4 pkt 4 oraz w dziale III poz.4 wykazu B rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.,

b) do ogólnego stażu pracy okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) od dnia 01.07.1990r. do dnia 31.10.1990r. oraz okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 06.07.1970r. do dnia 24.10.1975r.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych oraz zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczony podniósł, iż posiada wymagany na dzień 01.01.1999r. okres pracy w szczególnych warunkach, gdy pracę taką wykonywał w okresach: od dnia 16.08.1973r. do dnia 17.10.1973r. od dnia 10.11.1975r. do dnia 10.11.1976r., od dnia 15.11.1976r. do dnia 31.12.1993r. (zatrudnienie w ArcelorMittal na stanowisku murarza pieców i urządzeń przemysłowych, murarza remontów konwertorów i kadzi), od dnia 27.04.1983r. do dnia 30.04.1985r. (praca w Libii na budowie eksportowej). Nadto ubezpieczony wniósł o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu służby wojskowej od dnia 25.10.1973r. do dnia 10.10.1975r. Ubezpieczony dodał, iż posiada również na dzień 01.01.1999r. wymagany 25 – letni okres składkowy i nieskładkowy po doliczeniu do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 06.07.1970r. do dnia 24.10.1975r. oraz zatrudnienia w Zakładzie (...) od dnia 01.07.1990r. do dnia 31.10.1990r., a także okresu pracy na podstawie umowy zlecenia w Przedsiębiorstwie Usługowo – Handlowym (...) Sp. z o.o. w Z. od dnia 01.08.1992r. do dnia 31.10.1992r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wskazał, iż:

- nie uwzględnił do stażu pracy spornego okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym, gdyż w tym czasie ubezpieczony był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym jako pracownik młodociany od dnia 01.09.1971r. do dnia 01.09.1973r., w Hucie im. (...) w D. od dnia 16.08.1973r. do dnia 18.10.1973r., natomiast od dnia 25.10.1973r. do dnia 10.10.1975r. odbywał zasadniczą służbę wojskową,

- brak jest podstaw do zaliczenia okresu zatrudnienia od dnia 01.07.1990r. do dnia 31.10.1990r. w Zakładzie (...) w O., gdyż poza zeznaniami świadków ubezpieczony nie przedstawił żadnych dowodów na potwierdzenie tego okresu pracy, nadto z potwierdzenia ubezpieczenia sporządzonego w dniu 30.04.2015r. przez (...) Oddział w O. wynika, iż ubezpieczony nie był w ww. okresie zgłoszony do ubezpieczenia,

- brak jest podstaw do zaliczenia okresu pracy ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Usługowo - Handlowym (...) Sp. z o.o. w Z. od dnia 01.08.1992r. do dnia 31.10.1992r., gdy Przedsiębiorstwo to nie było jednostką gospodarki społecznej oraz gdy ubezpieczony w tym czasie był pracownikiem Huty (...).

Organ rentowy wyjaśnił, iż do pracy w warunkach szczególnych zaliczył okresy zatrudnienia ubezpieczonego: od dnia 15.11.1976r. do dnia 31.08.1982r., od dnia 01.10.1985r. do dnia 30.06.1990r., od dnia 01.01.1991r. do dnia 22.05.1991r. w charakterze murarza pieców i urządzeń przemysłowych oraz, iż nie zaliczył do takiej pracy okresów zatrudnienia od dnia 10.11.1970r. do dnia 10.11.1976r. z przyczyn wskazanych w decyzji zaskarżonej, a także od dnia 16.08.1973r. do dnia 17.10.1973r., wobec rozbieżności w dokumentacji.

Organ rentowy wskazał również, iż brak jest też podstaw do zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresu:

- służby wojskowej, bo ubezpieczony podjął zatrudnienie po upływie 30 dni od jej zakończenia,

- okresu pracy na budowie eksportowej w Libii, gdyż ubezpieczony nie przedstawił na ten okres świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a praca na stanowisku murarza – tynkarza nie jest wymieniona w wykazie A.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. R. urodzony w dniu (...), ukończył wiek emerytalny 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W dniu 09.04.2015r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury, w rozpoznaniu którego organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną omówioną na wstępie.

Z dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego wynika, iż ubezpieczony był zatrudniony m.in. w okresach:

- od dnia 01.09.1971r. do dnia 01.09.1973r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Sp. z o.o. w P. na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu (świadectwo pracy z dnia 18.03.1999r.),

- od dnia 16.08.1973r. do dnia 18.10.1973r. w Hucie im. (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku murarza (świadectwo pracy z dnia 22.10.1975r.),

- od dnia 10.11.1975r. do dnia 10.11.1976r. w Hucie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku murarza pieców przemysłowych (świadectwo pracy z dnia 11.11.1976r.),

- od dnia 15.11.1976r. do dnia 31.12.1993r. w Hucie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku murarza pieców i urządzeń przemysłowych, w tym ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego w okresach: od dnia 01.09.1982r. do dnia 28.08.1985r., od dnia 01.07.1990r. do dnia 31.12.1990r. oraz od dnia 23.05.1991r. do dnia 31.12.1993r. (świadectwo pracy z dnia 03.01.1994r.),

- od dnia 01.09.1982r. do dnia 28.08.1985r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w M. na stanowisku murarza – tynkarza, w tym urlop bezpłatny od dnia 27.04.1983r. do dnia 30.04.1985r. celem podjęcia pracy na budowie eksportowej w Libii (świadectwo pracy z dnia 28.06.1985r. i z dnia 29.04.1999r.),

- od dnia 05.05.1983r. do dnia 30.04.1985r. – zatrudnienie na budowie eksportowej w Libii (aneks do umowy z dnia 11.07.1984r.).

W okresie od dnia 25.10.1973r. do dnia 10.10.1975r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu do stażu pracy jako okresy składkowe następujące okresy: od dnia 01.09.1971r. do dnia 18.10.1973r., od dnia 25.10.1973r. do dnia 10.10.1975r., od dnia 10.11.1975r. do dnia 10.11.1976r. i dalsze wynikające z akt ZUS.

Z wpisu do legitymacji ubezpieczeniowej wynika, iż ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Usługowo – Handlowym (...) Sp. z o.o. w Z. w okresie od dnia 01.08.1992r. do dnia 31.10.1992r. na podstawie umowy zlecenia.

/dowód z: akt ZUS/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego S. R. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) – zwanej dalej ustawą – ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Zgodnie z 184 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – tj.01.01.1999r. – osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem – pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z cytowanych norm prawnych wynika, iż odwołujący nabędzie prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat,
- legitymowania się okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 01.01.1999r.,
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 01.01.1999r.,
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Dla przyznania prawa do emerytury koniecznym jest spełnienie łącznie wszystkich wymienionych powyżej warunków, gdyż brak spełnienia któregośkolwiek z nich uniemożliwia przyznanie prawa do świadczenia.

Ubezpieczony S. R. wiek 60 lat ukończył w dniu 06.07.2014r., nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia czy ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, w tym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ubezpieczony domagał się zaliczenia do stażu pracy okresu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia w Przedsiębiorstwie Usługowo – Handlowym (...) Sp. z o.o. w Z. od dnia 01.08.1992r. do dnia 31.10.1992r.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt 1 ustawy okresami składkowymi są m.in. okresy ubezpieczenia.

Stosownie do art.1 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1975r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz.U. z 1975r. Nr 45, poz.232 ze zm.) obowiązkowe ubezpieczenie społeczne określone ustawą, zwane dalej „ ubezpieczeniem ” obejmuje osoby wykonujące stale i odpłatnie pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, zawartej z jednostkami gospodarki uspołecznionej.

W myśl art.2 ust.1 pkt 2 tejże ustawy, ubezpieczenie nie obejmuje osób, które zawarły umowę, jeżeli osoby te są równocześnie pracownikami zatrudnionymi w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa wymiaru obowiązującego w danym zawodzie albo są objęte odrębnymi przepisami w zakresie zaopatrzenia emerytalnego lub ubezpieczenia społecznego.

Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe (...) Sp. z o.o. w Z. nie było jednostką gospodarki uspołecznionej, a nadto ubezpieczony podczas wykonywania umowy zlecenia w tym Przedsiębiorstwie był równocześnie zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Hucie (...) od dnia 15.11.1976r. do dnia 31.12.1993r. W takiej sytuacji brak jest podstaw do zaliczenia tego okresu spornego do stażu pracy. Zaznaczyć należy, iż fakt, że ubezpieczony na czas wykonywania umowy zlecenia korzystał z urlopu bezpłatnego w Hucie (...) pozostaje bez znaczenia dla rozpoznania sprawy.

Wypada dodać, iż z dniem 29.11.1992r. został dodany do ustawy z dnia 17.12.1975r. art.38(1) (przez art.5 pkt 5 ustawy z dnia 16.10.1991r. o zmianie niektórych przepisów o ubezpieczeniu społecznym, Dz.U. z 1991r., Nr 10, poz.474), który stanowił, iż przepisy ustawy stosuje się do osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia na rzecz innych niż uspołecznione zakłady pracy i osób fizycznych oraz osób z nimi współpracujących. Przepis ten nie będzie miał jednak zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż wszedł w życie już po okresie spornego zatrudnienia ubezpieczonego na podstawie umowy zlecenia.

Odnosząc się do żądania ubezpieczonego zaliczenia do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 06.07.1970r. do dnia 24.10.1975r., to zauważyć należy, iż organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu do stażu pracy jako okresy składkowe, okresy jego zatrudnienia, a także odbywania służby wojskowej przypadające na wskazany okres sporny, a mianowicie następujące okresy: od dnia 01.09.1971r. do dnia 18.10.1973r., od dnia 25.10.1973r. do dnia 10.10.1975r., od dnia 10.11.1975r. do dnia 10.11.1976r. Ubezpieczony mógłby więc aktualnie dochodzić zaliczenia wyłącznie okresów nieuwzględnionych w tym czasie przez organ rentowy, to jest: od dnia 06.07.1970r. do dnia 31.08.1971r. (1 rok 1 miesiąc i 26 dni), od dnia 19.10.1973r. do dnia 24.10.1973r. (6 dni), od dnia 11.10.1975r. do dnia 24.10.1975r. (14 dni). Należy jednak zauważyć, iż nawet ewentualne ich uwzględnienie jako okresy uzupełniające z art.10 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jak również zaliczenie kolejnego okresu spornego od dnia 01.07.1990r. do dnia 31.10.1990r. zatrudnienia ubezpieczonego w Zakładzie (...) w O., przy niewątpliwym braku podstaw do zaliczenia okresu pracy ubezpieczonego na podstawie umowy zlecenia od dnia 01.08.1992r. do dnia 31.10.1992r. (o czym mowa wcześniej) i tak nie dawałoby ubezpieczonemu na dzień 01.01.1999r. wymaganego 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego, a jedynie 24 lata 9 miesięcy i 17 dni.

Brak spełnienia chociażby tego jednego warunku prawa do emerytury wcześniejszej uniemożliwia przyznanie ubezpieczonemu prawa do wnioskowanego świadczenia.

W takiej sytuacji Sąd nie prowadził postępowania dowodowego na okoliczność pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym oraz w Zakładzie (...) w O., a także odstąpił od oceny kolejnej spornej przesłanki w postaci posiadania przez ubezpieczonego 15- letniego stażu pracy w warunkach szczególnych na dzień 01.01.1999r., gdyż i tak pozostawałoby to bez znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy.

Zaznaczyć należy, iż nie jest możliwe, aby stwierdzając brak uprawnienia do danego świadczenia jednocześnie sąd ustalał niejako na przyszłość spełnienie przez ubezpieczonego jednej spośród kilku przesłanek warunkujących powstanie prawa do spornego świadczenia. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 09.02.2010r. (I UK 262/09, LEX nr 585728) nie jest dopuszczalne w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wydanie wyroku ustalającego

spełnienie przez ubezpieczonego niektórych warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia i przyznającego to świadczenie pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków w przyszłości.

Skoro ubezpieczony nie spełnił wszystkich koniecznych przesłanek prawa do emerytury wcześniejszej, to świadczenie to mu nie przysługuje.

W konsekwencji powyższego Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne.

(-) SSO Grzegorz Tyrka